

17 ΙΑΝ. 2017

ΕΠΕΙΓΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ,
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ &
ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Αθήνα, 13 / 1 / 2017

Αρ. Πρωτ.: 87972

Ταχ. Δ/ση : Αριστοτέλους 17
Τ.Κ. : 101 87 Αθήνα
Τηλέφωνο : 2132161428
Fax : 2105237254
e-mail : tke@moh.gov.gr

ΠΡΟΣ / ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δ/ση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα: Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: Απάντηση σε ερώτηση και ΑΚΕ Βουλευτή.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 1330/58/21-11-2016 ερώτησης και ΑΚΕ, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Μπαργιώτα, με θέμα: «Υπάρχει σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των αυξημένων κρουσμάτων ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Για τον έλεγχο και την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων στα ελληνικά νοσοκομεία οι σχετικές ενέργειες του ΚΕΕΛΠΝΟ αναλύονται ως εξής:

Α. Νοσοκομεία

Η εθνική στρατηγική για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων και τη χρήση των αντιβιοτικών στα ελληνικά νοσοκομεία (δημόσια, στρατιωτικά και ιδιωτικά νοσοκομεία) βασίζεται στο θεσμικό πλαίσιο (υπ' αριθμ. Υ1.Γ.Π114971 Υπουργική Απόφαση - ΦΕΚ 388/Β' /2014) για τον έλεγχο των νοσοκομειακών λοιμώξεων σε χώρους παροχής υπηρεσιών υγείας. Η εθνική στρατηγική βασίζεται σε συγκεκριμένους άξονες και το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει υλοποιήσει τα ακόλουθα:

1^{ος} άξονας. Υποχρεωτική επιτήρηση δεικτών.

Όλα τα νοσοκομεία της χώρας υποχρεούνται να δηλώνουν δεδομένα από τα οποία εξαγονται συγκεκριμένοι δείκτες που σχετίζονται με την μικροβιακή αντοχή, την κατανάλωση των αντιβιοτικών, τις νοσοκομειακές λοιμώξεις, τη συμμόρφωση στην εφαρμογή των μέτρων πρόληψης και ελέγχου και στην εμβολιαστική κάλυψη του προσωπικού των νοσοκομείων για την εποχική γρίπη. Η τάση των δεικτών αυτών αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης των διοικήσεων των νοσοκομείων και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

Το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει διαμορφώσει κοινή μεθοδολογία για όλα τα νοσοκομεία της χώρας και για όλους τους δείκτες, τους οποίους σταδιακά τα νοσοκομεία έχουν αρχίσει να εφαρμόζουν. Τα αποτελέσματα εξαμηνιαίως εκδίδονται από το ΚΕΕΛΠΝΟ και αποστέλλονται στα νοσοκομεία, στις ΥΠΕ και στο Υπουργείο Υγείας. Στις ΥΠΕ και στο Υπουργείο Υγείας αποστέλλονται ειδικές αναφορές με στατιστική ανάλυση ανά εξάμηνο και ανά έτος. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, το 2015 αποστάλθηκαν 239 εκθέσεις στα νοσοκομεία, 16 εκθέσεις στις ΥΠΕ και στο ΥΥ και 8 εκθέσεις με οδηγίες για την διερεύνηση και αντιμετώπιση επιδημιών.

Τον Νοέμβριο του 2016 υλοποιήθηκε η 2^η εθνικής εμβέλειας καταγραφή νοσοκομειακών λοιμώξεων και χρήσης αντιβιοτικών, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κρήτης, στην οποία

συμμετείχαν 122 δημόσια, στρατιωτικά και ιδιωτικά νοσοκομεία από όλες τις Υγειονομικές Περιφέρειες.

2^{ος} άξονας. Συγκρότηση Θεσμικών Οργάνων.

Σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας πρέπει να συγκροτηθούν Επιτροπές Νοσοκομειακών Λοιμώξεων (ΕΝΛ) και Ομάδων Επιτήρησης Κατανάλωσης και Ορθής Χρήσης Αντιβιοτικών (ΟΕΚΟΧΑ).

Το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει αποστείλει οδηγίες σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας με συγκεκριμένες οδηγίες για τις αρμοδιότητες αλλά και τη λειτουργία των επιτροπών αυτών. Ειδικά για την ΟΕΚΟΧΑ έχει διαμορφωθεί, από την Επιτροπή για την Ορθολογική Χρήση των Αντιβιοτικών του ΚΕΕΛΠΝΟ, πρόταση για την λειτουργία και τους στόχους που πρέπει να θέσει την οποία έχει αποστείλει προς έγκριση στο ΥΥ.

3^{ος} άξονας. Διαμόρφωση Εσωτερικού Κανονισμού και Ετήσιου Σχεδίου Δράσης για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων.

Όλα τα νοσοκομεία της χώρας οφείλουν να διαμορφώσουν Εσωτερικό Κανονισμό και Ετήσιο Σχέδιο Δράσης για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων με συγκεκριμένο προϋπολογισμό δράσεων. Ο εσωτερικός κανονισμός περιλαμβάνει τις διαδικασίες που εφαρμόζονται σε κάθε νοσοκομείο για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων και την ορθολογική χρήση των αντιβιοτικών. Υπεύθυνη για την έγκριση των ΕΚ είναι κάθε ΥΠΕ για τα νοσοκομεία της αρμοδιότητάς της. Το ΚΕΕΛΠΝΟ σε συνεργασία με τις ΥΠΕ έχει προχωρήσει στη συγκρότηση επιτροπών εκπαίδευσης, επιτήρησης αλλά και έγκρισης των ΕΚ από εξειδικευμένους επιστήμονες στο αντικείμενο των λοιμώξεων. Το ΚΕΕΛΠΝΟ διαμόρφωσε οδηγίες για την σύνταξη των εσωτερικών κανονισμών, οι οποίες έχουν αποσταλεί από το ΥΥ σε όλα τα νοσοκομεία της χώρας. Ήδη έχει ξεκινήσει η κατάθεση και έγκριση των Εσωτερικών Κανονισμών των νοσοκομείων σε όλες τις ΥΠΕ της χώρας χωρίς όμως να γνωρίζουμε τον ακριβή αριθμό των νοσοκομείων που έχουν καταθέσει ΕΚ.

4^{ος} άξονας. Υποχρεωτική εκπαίδευση Επαγγελματιών Υγείας στην εφαρμογή των μέτρων πρόληψης και ελέγχου.

Τα νοσοκομεία είναι υπεύθυνα για την εκπαίδευση του προσωπικού στην εφαρμογή των μέτρων πρόληψης και ελέγχου των νοσοκομειακών λοιμώξεων καθώς και για την ορθή και υπεύθυνη διαχείριση των αντιβιοτικών βάσει ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων που εκπονούνται από το ΚΕΕΛΠΝΟ. Το ΚΕΕΛΠΝΟ ειδικά όσον αφορά τη διασπορά των πολυανθεκτικών παθογόνων την περίοδο 2014-2015 εκπαιδύσε 900 κλινικούς εκπαιδευτές από όλα τα νοσοκομεία της χώρας σε όλες τις ΥΠΕ (δημόσια, στρατιωτικά και ιδιωτικά). Η εκπαίδευση βασίζεται στις εθνικές κατευθυντήριες οδηγίες για τον έλεγχο της μικροβιακής αντοχής στο νοσοκομειακό περιβάλλον καθώς και για την πρόληψη των νοσοκομειακών λοιμώξεων (2014-2015 η έκδοση των επικαιροποιημένων οδηγιών). Το 2016 ξεκίνησε ο 1^{ος} κύκλος εκπαίδευσης των ΟΕΚΟΧΑ για τα νοσοκομεία της 1^{ης} και 2^{ης} ΥΠΕ, ενώ έχει καταρτηθεί μετεκπαιδευτικό πρόγραμμα για την ορθολογική χρήση των αντιβιοτικών για όλους τους νοσοκομειακούς ιατρούς με βάση τις επικαιροποιημένες κατευθυντήριες οδηγίες για την θεραπεία των λοιμώξεων στην κοινότητα και στο νοσοκομείο.

5^{ος} άξονας. Προώθηση της Ορθολογικής Χρήσης των Αντιβιοτικών στα ελληνικά νοσοκομεία.

Λειτουργία ΟΕΚΟΧΑ- Σχεδιασμός δράσεων

Το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει αποστείλει σε όλα τα νοσοκομεία οδηγίες για τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία της ΟΕΚΟΧΑ. Στο Υπουργείο Υγείας έχει προωθηθεί ολοκληρωμένη πρόταση για τη διαμόρφωση συγκεκριμένου πλαισίου εργασίας για τις ΟΕΚΟΧΑ, καθώς και για τη χρήση των προωθημένων αντιβιοτικών και τον περιορισμό της χειρουργικής αντιμικροβιακής προφύλαξης. Επίσης όλα τα νοσοκομεία οφείλουν ετησίως να καταθέτουν στο ετήσιο σχέδιο δράσης τους και τις δράσεις τους για την ορθολογική χρήση των αντιβιοτικών.

Επιτήρηση κατανάλωσης αντιβιοτικών

Από το 2015 έχει ξεκινήσει η εφαρμογή του δείκτη κατανάλωσης των αντιβιοτικών στα ελληνικά νοσοκομεία. Μέχρι τώρα το ΚΕΕΛΠΝΟ αποδίδει δεδομένα κατανάλωσης δημόσιων νοσοκομείων στο ευρωπαϊκό δίκτυο κατανάλωσης αντιβιοτικών (ESAC/net) με βάση τα δεδομένα πωλήσεων που λαμβάνει από τον ΕΟΦ.

Β. ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Στο εξωνοσοκομειακό περιβάλλον η μικροβιακή αντοχή εμφανίζεται και αναπτύσσεται κυρίως από τη μη ορθή χρήση των αντιβιοτικών στον άνθρωπο και στα ζώα. Το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει συγκροτήσει επιτροπή ειδικών επιστημόνων (Επιτροπή του ΚΕΕΛΠΝΟ για την Προώθηση της Ορθολογικής Χρήσης των Αντιβιοτικών) η οποία σχεδιάζει, προτείνει και υλοποιεί δράσεις με στόχο την προώθηση της ορθής χρήσης των αντιβιοτικών στη χώρα μας. Οι δράσεις που έχουν αναπτυχθεί στους προαναφερόμενους τομείς είναι οι ακόλουθες:

1. **Επιτήρηση της κατανάλωσης των αντιβιοτικών** τόσο στην κοινότητα όσο και στον νοσοκομειακό χώρο με δεδομένα πωλήσεων που χορηγούνται από τον ΕΟΦ. Τα δεδομένα αυτά αξιολογούνται και παρουσιάζονται ετησίως σε ειδική συνέντευξη τύπου στο Υπουργείο Υγείας και αποστέλλονται με το ενημερωτικό δελτίο του ΚΕΕΛΠΝΟ ετησίως σε επαγγελματίες υγείας σε όλη τη χώρα.
2. **Έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών** για την θεραπεία των λοιμώξεων στην κοινότητα και στο νοσοκομείο. Η πρώτη έκδοση των οδηγιών ήταν το 2007 και η επικαιροποιημένη έκδοσή τους το 2015.
3. **Ετήσια δημοσκόπηση κοινής γνώμης για την χρήση των αντιβιοτικών στην κοινότητα.** Βασικοί στόχοι της δημοσκόπησης αυτής είναι η εκτίμηση του ποσοστού προμήθειας των αντιβιοτικών χωρίς ιατρική συνταγή από τους πολίτες και η επίδραση των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ΚΕΕΛΠΝΟ σχετικά με την χρήση των αντιβιοτικών και τις επιπτώσεις της μικροβιακής αντοχής. Τα αποτελέσματα των δημοσκοπήσεων αυτών συμβάλουν στο σχεδιασμό δράσεων για τη βελτίωση της ενήμερωσης των πολιτών αλλά και των επαγγελματιών υγείας σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα.
4. **Ετήσιες δράσεις ενημέρωσης** με έκδοση ειδικού αφιερώματος στο μηνιαίο ενημερωτικό δελτίο του ΚΕΕΛΠΝΟ σχετικά με την χρήση των αντιβιοτικών και την μικροβιακή αντοχή το οποίο αποστέλλεται σε επαγγελματίες υγείας σε όλη τη χώρα. Έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων για ιατρούς πρωτοβάθμιας περίθαλψης και νοσοκομειακούς ιατρούς καθώς και για τους πολίτες. Το υλικό αυτό διατίθεται στα νοσοκομεία αλλά και άμεσα στο κοινό σε κεντρικούς χώρους εστίασης καθώς και ηλεκτρονικά μέσα από τα μέσα μαζικής δικτύωσης. Επιπλέον δίνονται συνεντεύξεις τύπου από εξειδικευμένους επιστήμονες και ειδικά άρθρα στον έντυπο τύπο με αφορμή την Ευρωπαϊκή Ημέρα Ευαισθητοποίησης για τα Αντιβιοτικά (ΕΑΑΔ).
5. **Υλοποίηση εκπαιδευτικών σεμιναρίων** για την ορθή χρήση των αντιβιοτικών για τη θεραπεία των λοιμώξεων της κοινότητας για τους γενικούς ιατρούς που πραγματοποιούνται με μεγάλη επιτυχία από το 2011. Έχουν εκπαιδευτεί περισσότεροι από 2315 γενικοί ιατροί σε όλη τη χώρα.
6. **Διεξαγωγή μελετών** για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των άμεσων διαγνωστικών δοκιμασιών στις λοιμώξεις του ανώτερου αναπνευστικού, με στόχο τον περιορισμό της κατανάλωσης των αντιβιοτικών στην κοινότητα.
7. **Προώθηση της εκπαίδευσης των φοιτητών της Ιατρικής** στην ορθολογική χρήση των αντιβιοτικών και στον έλεγχο των λοιμώξεων. Στην Ιατρική Σχολή της Αθήνας έχει ξεκινήσει ήδη η εφαρμογή του σχετικού εκπαιδευτικού προγράμματος με σκοπό την επέκτασή του σε όλες τις Ιατρικές Σχολές της χώρας.
8. **Με αφορμή την υλοποίηση ενός ευρωπαϊκού προγράμματος (ARNA PROJECT),** τον Μάιο του 2016 πραγματοποιήθηκε στο ΚΕΕΛΠΝΟ ευρεία συνάντηση εργασίας όλων των φορέων που σχετίζονται με τη διακίνηση των αντιβιοτικών στην κοινότητα, με βασικό αντικείμενο τον περιορισμό της υπερκατανάλωσης των αντιβιοτικών, την προώθηση της ορθής

συνταγογράφησής τους και τον έλεγχο της προμήθειας των αντιβιοτικών χωρίς ιατρική συνταγή από τους πολίτες.

9. Το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει προωθήσει ολοκληρωμένη πρόταση προς το Υπουργείο Υγείας σχετικά με την χρήση των αντιβιοτικών στην κοινότητα, με επίκεντρο την χρήση των άμεσων διαγνωστικών δοκιμασιών, την εκπαίδευση των ιατρών της πρωτοβάθμιας περίθαλψης και τον έλεγχο της προμήθειας των αντιβιοτικών από τους πολίτες χωρίς ιατρική συνταγή.

10. Το ΚΕΕΛΠΝΟ συμμετέχει στην Ομάδα του ΥΠΑΤ για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής στον χώρο της κτηνιατρικής/κτηνοτροφίας με στόχο την ορθή χρήση των αντιβιοτικών στα ζώα και την προάσπιση της δημόσιας υγείας. Το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει καταθέσει πρόταση για την συγκρότηση διυπουργικής επιτροπής για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής στα πλαίσια εφαρμογής της «Μίας Υγείας», σύμφωνα και με τις οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γ. Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της Μικροβιακής Αντοχής στη χώρα μας.

Το Γραφείο Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και Μικροβιακής Αντοχής του ΚΕΕΛΠΝΟ έχει διαμορφώσει και καταθέσει (αρ. πρωτ. 2812/10.11.2016) σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση της μικροβιακής αντοχής στη χώρα μας στα πρότυπα της «Μίας Υγείας» του ΠΟΥ και της ΕΕ με συγκεκριμένη στοχοθεσία και χρονοδιάγραμμα. Το εθνικό σχέδιο δράσης περιλαμβάνει τους άξονες που έχουν τεθεί από τον ΠΟΥ και την ΕΕ που έχουμε δεσμευτεί να ακολουθήσουμε και ανταποκρίνεται στην επιδημιολογία και στις ανάγκες της χώρας μας. Όλες οι προαναφερόμενες δράσεις θα ενισχυθούν και θα συντονιστούν σε ένα ενιαίο πλαίσιο δράσης, ώστε να επιφέρουν και το επιθυμητό αποτέλεσμα που είναι η αντιμετώπιση της πλέον διαχρονικής κρίσης δημόσιας υγείας που αντιμετωπίζει όχι μόνο η χώρα μας, αλλά και η παγκόσμια κοινότητα.

Δ. Πρόγραμμα ΕΣΠΑ.

Στα πλαίσια εξεύρεσης πόρων το ΚΕΕΛΠΝΟ έχει διαμορφώσει και καταθέσει σχετική πρόταση για την χρηματοδότηση δράσεων μέσω των προγραμμάτων ΕΣΠΑ.

Ε. Κοινές Ευρωπαϊκές Δράσεις (Joint Actions 2016-2020)

Το γραφείο Νοσοκομειακών Λοιμώξεων και Μικροβιακής Αντοχής κατόπιν πρότασης που υπέβαλε στην ΕΕ ανέλαβε την ευθύνη (leadership) υλοποίησης προγράμματος για τον έλεγχο νοσοκομειακών λοιμώξεων και μικροβιακής αντοχής, το οποίο θα εφαρμοστεί σε 11 ευρωπαϊκές χώρες από 15 οργανισμούς. Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει στην διερεύνηση και ανεύρεση των παραγόντων που περιορίζουν την εφαρμογή των κατευθυντήριων οδηγιών στην κλινική πραγματικότητα και στην υπερκέρασή τους χρησιμοποιώντας συγκεκριμένα εργαλεία. Ο λόγος της εμπλοκής του γραφείου στο συγκεκριμένο πρόγραμμα αποσκοπεί στην ανεύρεση αποτελεσματικών μεθόδων για την υλοποίηση της εθνικής στρατηγικής στα ελληνικά νοσοκομεία, καθώς και στην γνωστοποίηση στην ευρωπαϊκή επιστημονική κοινότητα των προσπαθειών που καταβάλλονται στη χώρα μας για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου προβλήματος.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

1. Βουλευτή κ. Κ. Μπαργιώτα

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ. Υπουργού

2. Γρ. Αναπληρωτή Υπουργού

3. Τμήμα Νομ. Πρωτοβουλίας, Κοιν. Ελέγχου & Κωδικοποίησης

Π. ΠΟΛΑΚΗΣ

